

Bryssel den 3 juli 2026
(OR. en)

11130/26

ECOFIN 920
UEM 324
SOC 449
EMPL 251
COMPET 864
ENV 840
EDUC 306
ENER 462
JAI 900
GENDER 137
JEUN 180
SAN 538
ECB
EIB

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	RÅDETS REKOMMENDATION om Maltas ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation, som har granskats och godkänts av olika rådskommittéer och färdigställts av ekonomiska och finansiella kommittén och som grundas på kommissionens förslag COM(2026) 218 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

om Maltas ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97¹, särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

av följande skäl:

- (1) I förordning (EU) 2024/1263 anges målen för ramverket för ekonomisk styrning, som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser, hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar och förhindra alltför stora offentliga underskott. I förordningen föreskrivs att rådet och kommissionen ska genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som anges i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Den europeiska planeringsterminen omfattar i synnerhet utformning och övervakning av genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna.
- (2) Den 25 november 2026 antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2025 för Malta. Samma datum antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen 2026, enligt vilken Malta inte identifierades som en av de medlemsstater som skulle behöva en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, en rekommendation till rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital och ett förslag till 2026 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet² den 21 april 2026 och den gemensamma sysselsättningsrapporten och rekommendationen om humankapital den 9 mars 2026.

² EUT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>).

- (3) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, som är en strategisk ram som syftar till att stärka unionens globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen konstateras det att innovation, konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen samt säkerhet är förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt. Sedan konkurrenskraftskompassen offentliggjordes har den legat till grund för arbetet inom ramen för den europeiska planeringsterminen, vilket säkerställer att medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med EU:s strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.
- (4) Under 2026 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas parallellt med det sista steget i genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens³. Planerna för återhämtning och resiliens har, i kombination med sammanhållningspolitiska medel, varit avgörande för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna var nödvändiga för att på ett effektivt sätt hantera alla eller en betydande del av de utmaningar som identifierats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats under de senaste omgångarna och eftersom de program som finansieras genom den europeiska sammanhållningspolitiken behövde ta hänsyn till de landsspecifika rekommendationerna. Faciliteten för återhämtning och resiliens närmar sig sitt slut, men det är fortfarande viktigt att upprätthålla och bygga vidare på de reformer och investeringar som stöds och genomförs inom ramen för den, särskilt de som bidrar till att hantera de utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (5) Den 3 juni 2026 offentliggjorde kommissionen 2026 års landsrapport för Malta. Rapporten innehöll en bedömning av Maltas framsteg med de landsspecifika rekommendationerna för 2025 och en utvärdering av Maltas genomförande av planen för återhämtning och resiliens. På grundval av den fastställdes i landsrapporten de mest akuta utmaningarna som Malta står inför. I landsrapporten bedömdes också Maltas framsteg med att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och minskad fattigdom och social utestängning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.
- (6) Den 21 januari 2025 antog rådet, efter kommissionens bedömning och rekommendation, en rekommendation om godkännande av Maltas nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan⁴. Planen omfattar perioden 2025–2028 och visar en finanspolitisk anpassning över fyra år. Rådet rekommenderade följande maximala ökningstakter för nettoutgifter: 6,0 % för 2025, 5,8 % för 2026, 5,8 % för 2027 och 6,1 % för 2028, vilket motsvarar de maximala kumulativa ökningstakter som med 2023 som basår beräknas till 13,8 % för 2025, 20,4 % för 2026, 27,4 % för 2027 och 35,1 % för 2028. För åren 2025–2027 sammanfaller dessa maximala ökningstakter för nettoutgifter med den korrigeringsbana som rådet den 21 januari 2025 rekommenderade i enlighet med artikel 126.7 i EUF-fördraget, i syfte att få situationen med ett alltför stort underskott att upphöra⁵. Efter en hållbar och läglig korrigering av det alltför stora underskottet antog rådet den [datum], på kommissionens rekommendation, ett beslut enligt artikel 126.12 i EUF-fördraget⁶ om upphävande av sitt tidigare beslut om förekomsten av ett alltför stort underskott⁷.

⁴ Rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Maltas nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C, C/2025/649, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/649/oj>).

⁵ Rådets rekommendation i syfte att få situationen med ett alltför stort offentligt underskott i Malta att upphöra, antagen den 21 januari 2025. Alla handlingar som rör förfarandet vid alltför stora underskott beträffande Malta finns på följande webbplats: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Malta_en.

⁶ Rådets beslut (EU) 2026/[Publikationsbyrå: var vänlig infoga] av den [datum] om upphävande av beslut 2024/2128 EU om förekomsten av ett alltför stort underskott i Malta (EUT [ange hänvisning till EUT]).

⁷ Rådets beslut (EU) 2024/2128 av den 26 juli 2024 om förekomsten av ett alltför stort underskott i Malta (EUT C, C/2024/2128, 1.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2128/oj>).

- (7) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess konsekvenser är en existentiell utmaning för EU. Kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att på ett samordnat sätt begära en aktivering av stabilitets- och tillväxtpaktens nationella undantagsklausul i syfte att stödja EU:s insatser för att uppnå en snabb och betydande ökning av försvarsutgifterna⁸, och detta förslag välkomnades av Europeiska rådet den 6 mars 2025. Medlemsstaterna kan fortfarande begära en aktivering av den nationella undantagsklausulen när som helst fram till 2028, om de uppfyller kriterierna i artikel 26 i förordning (EU) 2024/1263.
- (8) Den 30 april lämnade Malta in sin årliga lägesrapport för 2026⁹ om efterlevnad av de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter och genomförandet av reformer och investeringar som åtgärd mot de huvudsakliga utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Den årliga lägesrapporten återspeglar också Maltas halvårsvisa rapporter om de framsteg som gjorts när det gäller att genomföra planen för återhämtning och resiliens i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241. Rapporten om de åtgärder som vidtagits inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott ingår i den årliga lägesrapporten.
- (9) Den reala BNP-tillväxten 2025 uppgick till 4,0 % och HIKP-inflationen låg på 2,4 %. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas BNP i fasta priser öka med 3,7 % 2026 och 3,6 % 2027, och HIKP-inflationen ligga på 2,7 % 2026 och 2,3 % 2027.

⁸ Meddelande från kommissionen *Skapa utrymme för ökade försvarsutgifter inom stabilitets- och tillväxtpakten*, Bryssel, 19 mars 2025, C(2025) 2000 final.

⁹ De årliga lägesrapporterna för 2026 finns på https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sv.

- (10) Enligt uppgifter från Eurostat¹⁰ minskade Maltas offentliga underskott från 3,4 % av BNP 2024 till 2,2 % av BNP under 2025. Minskningen av underskottet under 2025 återspeglar starkt ökade intäkter, inklusive från företagsbeskattning och indirekt beskattning, främst på grund av ökningen av BNP i löpande priser och breddningen av skattebasen samt betydande oväntade skatteintäkter. Trots att den betydande kapitalöverföring som beviljades det nationella flygbolaget under 2024 inte upprepats har de offentliga utgifterna fortsatt att öka avsevärt, med betydande ökningar av den offentliga förvaltningens lönekostnader och insatsförbrukning samt en engångsutgift till följd av ett domstolsbeslut. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid prognosens stoppdatum väntas enligt kommissionens vårprognos 2026 ett underskott på 2,2 % av BNP 2026 och 2,1 % av BNP 2027.
- (11) Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen¹¹, som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, kontraktiv med 0,6 % av BNP 2025. Den förväntas vara i stort sett neutral 2026 och kontraktiv med 0,5 % av BNP 2027.
- (12) Enligt uppgifter från Eurostat¹² ökade Maltas offentliga skuld från 45,9 % av BNP i slutet av 2024 till 46,4 % av BNP i slutet av 2025. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid prognosens stoppdatum förväntas enligt kommissionens vårprognos 2026 skuldkvoten minska till 46,2 % i slutet av 2026, och därefter hållas stabil på den nivån till slutet av 2027.

¹⁰ Eurostats euroindikatorer, 22 april 2026.

¹¹ Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som finansieras nationellt och sådana som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter efter avdrag för diskretionära åtgärder på inkomstsidan och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsfonder.

¹² Eurostats euroindikatorer, 22 april 2026.

- (13) Enligt uppgifter från Eurostat¹³ uppgick de totala offentliga försvarsutgifterna i Malta till 0,5 % av BNP 2025. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas de uppgå till 0,6 % av BNP 2026.
- (14) Unionen riskerar fortfarande att drabbas av avbrott i energiförsörjningen och hög prisvolatilitet, som förvärras av geopolitiska spänningar som påverkar de globala olje- och gasmarknaderna. Erfarenheterna från energikrisen 2022–2023 har visat att breda och icke riktade åtgärder medför stora finanspolitiska kostnader och är socialt och ekonomiskt ineffektiva. Sedan kriget i Mellanöstern bröt ut i februari 2026 har Malta inte antagit några nya finanspolitiska åtgärder för att mildra de höga energiprisernas effekter för hushåll och företag¹⁴. Sedan energikrisen 2022 har Malta emellertid frusit slutkundspriser på el och bränsle, och de är bland de lägsta i EU. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas de offentligfinansiella kostnaderna för dessa icke-tillfälliga och oriktade energisubventioner öka från 0,9 % av BNP 2025 till cirka 1,4 % av BNP 2026.
- (15) På grundval av kommissionens beräkningar ökade nettoutgifterna i Malta med 5,6 % år 2025 och med 22,2 % kumulativt under 2024 och 2025. Nettoutgiftsökningen 2025 ligger under den rekommenderade maximala ökningstakten. För 2024 och 2025 sammantaget ligger den kumulativa ökningstakten för nettoutgifter över den rekommenderade maximala ökningstakten, motsvarande en avvikelse på 2,3 % av BNP uttryckt kumulativt.

¹³ Eurostat, ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog).

¹⁴ Detta återspeglar situationen vid stoppdatumet för kommissionens vårprognos 2026 (4 maj 2026).

- (16) På grundval av kommissionens beräkningar förväntas nettoutgifterna i Malta öka med 6,1 % år 2026 och med 29,7 % sammantaget 2024, 2025 och 2026. Den beräknade nettoutgiftsökningen 2026 ligger över den rekommenderade maximala ökningstakten, vilket motsvarar en avvikelse på 0,1 % av BNP på årsbasis. För 2024, 2025 och 2026 sammantaget ligger den beräknade kumulativa ökningstakten för nettoutgifter också över den rekommenderade maximala ökningstakten, motsvarande en avvikelse på 2,2 % av BNP uttryckt kumulativt.
- (17) Det är fortfarande viktigt att minska skatteluckorna genom att förbättra skatteefterlevnaden, ta itu med skatteflykt och skatteundandragande och bekämpa aggressiv skatteplanering för att säkerställa rättvisa och effektiva skattesystem. Maltas totala skattekvot ligger långt under EU-genomsnittet och är starkt beroende av bolagsbeskattning. Den totala skattemixen är begränsad: endast en liten del utgörs av miljöbeskattning, och återkommande fastighetsskatter saknas. Med tanke på att strategier för aggressiv skatteplanering kan sprida sig mellan medlemsstaterna är det av största vikt med samordnade åtgärder för att komplettera EU-lagstiftningen genom nationell politik i alla medlemsstater. Malta har vidtagit åtgärder för att ta itu med aggressiv skatteplanering, anpassade till EU:s standarder, OECD:s riktlinjer och landets skyldigheter enligt uppförandekoden. Till dess att Malta tillämpar källskatt – eller motsvarande defensiva åtgärder – på räntor, utdelningar och royaltybetalningar som görs av Maltabaserade företag till jurisdiktioner med låg eller ingen skatt för att säkerställa att företag inte kan flytta sin vinst obeskattad till tredjeländer, är det fortfarande hög risk för dubbel icke-beskattning av dessa vinster. Dessutom riskerar behandlingen av bolag som är skattemässigt hemmahörande i Malta men som inte har sin hemvist där att fortsätta leda till dubbel icke-beskattning för både bolag och enskilda personer.

- (18) Sektorn för kompletterande pensioner i Malta har utrymme för tillväxt för att stödja pensionsinkomsternas tillräcklighet och minska framtida tryck på skattesystemet från en åldrande befolkning. Det finns frivilliga pensionssystem inom andra och tredje pelaren, men deltagandet är fortfarande begränsat. Däremot förlitar sig Maltas pensionssystem i hög grad på första pelaren, som omfattas av tak som sänker den genomsnittliga förmånskvoten till omkring 38,3 %, en av de lägsta i EU jämfört med EU-genomsnittet på 47 %. Att stärka de kompletterande pensionerna kan bidra till att förbättra pensionsinkomsternas tillräcklighet och de offentliga finansernas hållbarhet.
- (19) Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, civilsamhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt och meningsfullt sätt vid rätt tidpunkt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett ägarskap för ett framgångsrikt genomförande av unionens finansieringsinstrument, även inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

- (20) Genomförandet av sammanhållningspolitiska program, som omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Sammanhållningsfonden, går snabbare i Malta än på EU-nivå, både när det gäller projekturval och utbetalningar. Det är viktigt att behålla den nuvarande drivkraften, samtidigt som man maximerar investeringarnas inverkan. Malta vidtar redan åtgärder inom ramen för sina sammanhållningspolitiska program för att öka konkurrenskraften och tillväxten. Vissa områden kan dock behöva stärkas ytterligare vad gäller genomförandet, bland annat när det gäller investeringar i energieffektivitet och förnybar energi samt social inkludering och lika deltagande på arbetsmarknaden. Det är avgörande att säkerställa att de nya investeringar som Malta identifierade i sin halvtidsöversyn av de sammanhållningspolitiska fonderna, särskilt de som är kopplade till de fem prioriteringar som fastställs i förordningen om halvtidsöversyn¹⁵, genomförs snabbt och effektivt.
- (21) Malta står inför flera utmaningar när det gäller forskning och innovation, att locka och behålla högkvalificerad arbetskraft, rättsväsendet, produktion och användning av förnybar energi, byggnaders energieffektivitet, trafikstockningar och hållbar mobilitet, höga subventioner för fossila bränslen, utbildningens kvalitet och relevans på arbetsmarknaden, kompetensglapp och kompetensbrist, inkluderande utbildning, arbetets kvalitet i lågkvalificerade yrken samt avfallshantering och vattenförvaltning.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/1914 av den 18 september 2025 om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen.

- (22) Forskning och innovation spelar fortfarande bara en liten roll i Maltas ekonomi, med fortsatt låga investeringar i forskning och innovation som begränsar landets innovationsresultat. Trots öknings i absoluta tal är Maltas totala FoU-intensitet fortfarande bland de lägsta i EU (0,54 % av BNP 2024 jämfört med EU-genomsnittet på 2,24 %), vilket återspeglar både den offentliga och den privata sektorns begränsade investeringar. De offentliga FoU-utgifterna är särskilt låga (0,16 % av BNP 2024 jämfört med EU-genomsnittet på 0,72 %), vilket hämmar forskningsinstitutionernas förmåga att utveckla starka vetenskapliga förmågor. En liknande bild framkommer för privata investeringar, där utgifterna i procent av BNP är fortsatt svaga (0,38 % jämfört med EU-genomsnittet på 1,49 %) och företagen använder stödsystem endast i begränsad utsträckning. På det hela taget befinner sig viktiga åtgärder som stimulerar både offentliga och privata investeringar fortfarande i ett tidigt skede, offentliga stödsystem kräver ett mer målinriktat genomförande, och ett förstärkt samarbete mellan den akademiska världen och näringslivet är avgörande för att främja innovation på varu- och tjänstemarknaderna.
- (23) Maltas förmåga att övergå till en ekonomi med högre produktivitet beror på landets förmåga att locka till sig och behålla högutbildade arbetstagare. Ihållande brist på arbetskraft och kompetens samt bristande matchning på arbetsmarknaden och kompetensglapp, särskilt inom högkvalificerade yrken och STEM-yrken, kan hämma Maltas tillväxtutsikter. Malta har vidtagit vissa åtgärder för att locka till sig och behålla högutbildade arbetstagare, men ytterligare insatser krävs, bland annat genom en mer riktad användning av högutbildad migrerande arbetskraft för att stödja tillväxten i sektorer med högt mervärde i landets ekonomi. Att använda verktyg för kompetensinventering i den ekonomiska utvecklingspolitiken i större utsträckning, och utveckla den ekonomiska, rättsliga och sociala infrastrukturen för att locka till sig och behålla talanger, kan stödja Maltas anpassning till en modell för ökad produktivitetstillväxt.

- (24) Rättsväsendet står fortfarande inför betydande förseningar. Den tid som krävs för att fatta rättsliga avgöranden i civil- och handelsrättsliga mål i första instans är en av de högsta i EU. Tidsåtgången för att lösa förvaltningsrättsliga ärenden i första instans är fortfarande högst i EU. Trots de framsteg som noterats under de senaste åren är rättsväsendets resurser fortfarande ett problem, med brist på lokaler och personal. Antalet domare per capita är tredje lägst i EU, och antalet civila, kommersiella och administrativa ärenden per domare är mycket hög. Trots måttliga digitaliseringsframsteg är genomförandet av den nationella strategin för digital rättvisa försenat och kritiska luckor kvarstår, med centrala rättsliga funktioner fortfarande pappersbaserade. Malta ligger fortfarande efter jämfört med andra medlemsstater när det gäller att främja alternativ tvistlösning, som kan spela en viktig roll för att minska trycket på rättsväsendet. En översyn och förbättring av reglerna för rättsliga förfaranden skulle också bidra till att påskynda rättegångarna.
- (25) Andelen förnybar energi i den slutliga energianvändningen (17,2 % år 2024) och i elmixen (16,7 % år 2025) är fortfarande mycket låg i Malta, långt under EU-genomsnittet. Maltas produktion av förnybar energi kommer nästan uteslutande från solenergi, med en mycket liten del från biomassa och förbränningsbara förnybara bränslen samt ingen registrerad vind- eller vattenkraftsproduktion. Landet har meddelat att en ny flytande havsbaserad vindkraftspark förväntas vara klar senast 2033, vilket skulle vara ett viktigt steg mot att öka den installerade kapaciteten för förnybar energi. Det finns utrymme för att ytterligare utnyttja potentialen hos sol- och vindkraftsprojekt till havs samt för att utöka landbaserade lösningar. Ökade insatser i detta avseende, med beaktande av geografiska begränsningar, skulle påskynda utbyggnaden av förnybar energi i Malta.
- (26) Energiförbrukningen har ökat i de flesta sektorer i Malta sedan 2019, och framför allt i bostadshus, i en situation av hög befolkningstillväxt. Ytterligare åtgärder som främjar reinvestering i byggnadsbeståndet skulle bidra till att ta itu med denna stigande trend.

- (27) Trafikstockningar fortsätter att vara en betydande strukturell utmaning som påverkar den miljömässiga hållbarheten, ekonomins konkurrenskraft och medborgarnas livskvalitet negativt. Den ekonomiska kostnaden för trafikstockningar beräknas stiga till 917 miljoner euro årligen fram till 2030¹⁶ utan ytterligare politiska åtgärder. Trots insatser för att förbättra kollektivtrafiken och omforma mobiliteten på Malta har åtgärderna ännu inte minskat beroendet av personbilar i någon betydande omfattning. År 2024 rapporterade 58 % av Maltas befolkning att de aldrig använde kollektivtrafik. Transportsektorn fortsätter också att vara den primära källan till växthusgasutsläpp, enligt förordningen om ansvarsfördelning, och stod för 48 % av växthusgasutsläppen 2024, en ökning med 45 % sedan 2005. Denna trend kvarstår, trots att 37,7 % av nyregistrerade personbilar 2024 var utsläppsfria fordon, en ökning med 17,4 procentenheter jämfört med föregående år. Dessutom är den maltesiska transportinfrastrukturen fortfarande mycket sårbar för klimatrelaterade risker med ett sårbarhetsindex på 0,42, ett av de högsta i EU. För att Malta ska kunna ta itu med trafikstockningar och stigande transportutsläpp krävs en hållbar mobilitetspolitik som motverkar bilanvändningen, bland annat genom att införa särskilda bussfiler samt begränsa fordonstillträdet i tättbebyggda områden och antalet parkeringsplatser. Att göra väg- och sjöfarten effektivare och investera i hållbar mobilitet, särskilt infrastruktur för aktiv rörlighet, t.ex. utökade vägnät för cyklister och fotgängare liksom utsläppsfria bussar och laddningsinfrastruktur för alternativa bränslen, skulle säkerställa en övergång till mer hållbara och multimodala transportalternativ. Ytterligare investeringar behövs för att stärka transportinfrastrukturens motståndskraft mot klimatrelaterade risker, inklusive extrema väderhändelser.

¹⁶ Ministeriet för transport, infrastruktur och offentliga arbeten i Malta, 2026, National Transport Master Plan 2030, <https://infrastructure.gov.mt/wp-content/uploads/2026/01/NATIONAL-TRANSPORT-MASTERPLAN-2030.pdf>.

- (28) Subventionerna till fossila bränslen stod för omkring 1 % av Maltas BNP 2024, vilket är betydligt högre än EU-genomsnittet på 0,32 %. Ingen utfasning finns planerad. Subventioner till fossila bränslen avskräcker från investeringar i förnybar energi, energieffektivitet och elektrifiering av transporter, vilket skulle bidra till att uppnå klimatmålen, öka energitryggheten och främja bättre livskvalitet i Malta. Samtidigt utgör Maltas subventioner av fossila bränslen en tung finanspolitisk börda. De ger inte kostnadseffektivt stöd till ekonomin under perioder med höga internationella energipriser och tar inte itu med energifattigdom på ett målinriktat sätt.
- (29) Malta genererar några av de högsta avfallsnivåerna per capita i EU. Den allra största delen deponeras, vilket utövar ett betydande tryck på öarnas natur. Under 2024 uppgick det kommunala avfallet till 621 kg per capita, en av de högsta andelarna i EU, medan återvinningsgraden förblev kritiskt låg på 16,7 %, vilket är betydligt lägre än EU-genomsnittet på 48 %. Malta har redan misslyckats med att uppnå 2020 års mål om en återvinningsgrad för kommunalt avfall på 50 % och riskerar nu att missa 2025 års mål på 55 %. Under 2023 uppgick dessutom deponeringsgraden för kommunalt avfall till 74 %, vilket är långt över EU-genomsnittet på 22 %. Den stora klyftan mellan den nuvarande deponeringsgraden och 2035 års deponeringsmål för kommunalt avfall på 10 % är fortfarande ett akut problem. Trots ökade investeringar i infrastruktur för avfallshantering och flera införda initiativ för återanvändning och återvinning har åtgärderna ännu inte lett till mätbara effekter på avfallshanteringen. Malta skulle därför gynnas av att iakttä avfallshierarkin genom att prioritera förebyggande av avfall samt stärka återvinningen och den cirkulära ekonomin – både genom striktare tillämpning av befintlig nationell avfallslagstiftning och genom att utöka infrastrukturen för återvinning och återanvändning – samtidigt som planerade investeringar i anläggningar för avfallshantering påskyndas för att minska beroendet av deponering.

- (30) Malta står inför strukturell vattenbrist, som förvärras av betydande befolkningstillväxt, stigande temperaturer och långvariga perioder av torka, vilket avsevärt har minskat tillgången på sötvatten. Denna utmaning understryks av det säsongsbundna vattenexploateringsindexet plus (WEI+), som nådde 66,7 % under tredje kvartalet 2023, den näst högsta nivån bland EU:s medlemsstater, vilket indikerar allvarlig vattenbrist. Bristen förvärras ytterligare av den ökande efterfrågan på vatten, som främst drivs på av turism-, jordbruks-, hushålls- och industrisektorn. Som svar på detta har Malta försökt minska påfrestningarna genom grundvattenutvinning och ökad avsaltning av havsvatten. Förutom vattenbrist är dålig vattenkvalitet fortfarande ett envist problem i Malta. Såsom anges i Maltas tredje förvaltningsplan för avrinningsdistrikt har endast 58 % av ytvattenförekomsterna (i antal) god eller hög ekologisk status och endast 45 % god kemisk status. När det gäller grundvatten är 82 % av grundvattenförekomsterna (i areal) sådana där god kvantitativ status inte har kunnat uppnås, och god kemisk status har inte kunnat uppnås i en enda. De största påfrestningarna på ytvattnets och grundvattnets kvalitet härrör från jordbruksverksamhet och inträngning av saltvatten på grund av överuttag. Dessutom uppfyller två maltesiska tätorter fortfarande inte kraven i direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse. För att ta itu med dessa utmaningar skulle Malta gynnas av ökade investeringar i infrastruktur för uppsamling av regnvatten i städer och naturbaserade lösningar, vilket skulle kunna minska översvämningsriskerna och förbättra grundvattenbildningen. Dessutom förefaller det nödvändigt med strängare reglering av uttagning av grundvatten och utökad kapacitet för rening av avloppsvatten för att förbättra vattnets kvalitet och kvantitet, och ta itu med föroreningar av ytvatten och grundvatten.
- (31) Mot bakgrund av humankapitalets avgörande roll för att stärka unionens konkurrenskraft och strategiska oberoende rekommenderade rådet 2026 medlemsstaterna att vidta åtgärder för att skyndsamt ta itu med strukturella utmaningar kopplade till humankapital på områdena kompetens och utbildning som hämmar konkurrenskraften. De landsspecifika rekommendationerna till Malta för 2026 kan bidra till genomförandet av rådets rekommendation om humankapital i unionen.

- (32) Kompetensbrist och kompetensglapp riskerar att undergräva Maltas starka arbetsmarknad och hindra den gröna och den digitala omställningen i landet. Trots en mycket hög vakansgrad kvarstår kritiska brister inom informations- och kommunikationsteknik (IKT), byggindustri, hälso- och sjukvård, utbildning och grön omställning, där 43 % av företagen saknar anställda med grön kompetens och två tredjedelar rapporterar en dåligt förberedd arbetsstyrka. Den kompetens som tillhandahålls av Maltas utbildningssystem håller inte alltid jämna steg med efterfrågan på arbetsmarknaden, vilket också beror på fragmenterad kompetensstyrning och prognosförmåga. Att använda verktygen för kompetensinventering i större utsträckning kan bidra till att förutse arbetsmarknadens behov och ta itu med de kompetensglapp som finns. Antalet utexaminerade inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (STEM-ämnena) utgör 13,8 % av dem som har en eftergymnasial examen, vilket är långt under EU-genomsnittet, med färre kvinnor, och Malta var ett av de länder i EU som hade lägst inskrivning i STEM-ämnena 2023. Yrkesutbildningsvägarna är också otillräckliga, med begränsat arbetsplatsförlagt lärande och begränsat utnyttjande av STEM-relaterade yrkesutbildningsprogram, särskilt bland kvinnor. Deltagandet i vuxenutbildning är fortfarande ojämnt eftersom endast en liten andel av den stora gruppen lågutbildade vuxna deltar i utbildning. Ihållande brister i grundläggande kompetens förvärrar utmaningen ytterligare: en av tre 15-åringar saknar grundläggande färdigheter i matematik, läsning eller naturvetenskap, och hälften av 12–13-åringarna saknar grundläggande digitala färdigheter. Brister i lärarutbud, yrkesutveckling och stöd till klassrum med allt större mångfald riskerar att begränsa utbildningssystemets förmåga att förbättra läranderesultatet. För att ta itu med dessa problem är det viktigt att stärka utbildningens kvalitet och relevans för arbetsmarknaden, använda verktyg för kompetensinventering, lärarutbildning, arbetsplatsbaserad yrkesutbildning och kompetenshöjning för vuxna, särskilt inom STEM-området och området för grön omställning, för att minska bristen, förbättra utbildningsresultaten och anpassa kompetensen till arbetsmarknadens behov.

- (33) Den begränsade inkluderingen inom utbildning, med början redan i förskoleverksamheten, hämmar potentialen hos människor i utsatta situationer. På grund av bristen på tillräckligt kvalificerad undervisningspersonal och ineffektiva undervisningsmetoder och läroplaner är systemet inte tillräckligt anpassat för alla barn, inklusive elever med funktionsnedsättning. Ifrållande skillnader i utbildnings- och sysselsättningsresultat kopplade till socioekonomisk bakgrund och skoltyp tyder på att betydande utmaningar när det gäller lika möjligheter kvarstår. Det är särskilt vanligt att elever från utsatta socioekonomiska miljöer underpresterar: 51,5 % underpresterar i läsning, 47,7 % i matematik och 46,0 % i naturvetenskap. Andelen unga med högst grundskoleutbildning är fortfarande särskilt hög bland unga med funktionsnedsättning, medan ett betydande antal unga med funktionsnedsättning varken arbetar eller studerar. När det gäller förskoleverksamhet och barnomsorg knyter Maltas system för närvarande rätten till förskoleverksamhet och barnomsorg till föräldraverksamhet (arbete, utbildning, yrkesutbildning) i stället för att låta det vara en allmän eller fattigdomsbaserad rätt. Även om de senaste bestämmelserna har utvidgats till att omfatta vissa grupper av arbetslösa föräldrar är skillnaderna i deltagande mellan barn som löper risk för fattigdom eller social utestängning och barn som inte löper risk för fattigdom eller social utestängning fortfarande mycket stora: barn som inte löper risk för fattigdom eller social utestängning var nästan dubbelt så benägna (48,2 %) att delta i mer än 25 timmars förskoleverksamhet och barnomsorg per vecka jämfört med barn som löper risk för fattigdom eller social utestängning (24,9 %). Farhågor kvarstår också när det gäller kvaliteten på förskoleverksamhet och barnomsorg. Färiska uppskattningar tyder på att mer än en femtedel av personalen inom barnomsorgen saknar relevanta pedagogiska kvalifikationer, vilket kan begränsa deras potential att stödja tidig kompetensutveckling, särskilt för utsatta grupper. Det förefaller nödvändigt att stärka det riktade stödet till barn från utsatta miljöer och barn med ytterligare behov, oavsett föräldrarnas sysselsättnings- eller utbildningsbakgrund.

- (34) Ojämn arbetskvalitet gör det svårt att behålla arbetstagare. Andelen lågavlönade arbeten har ökat, och över 10 % av arbetstagarna har haft lågavlönade arbeten under de senaste fyra åren, där kvinnor och tredjelandsmedborgare är överrepresenterade. Malta har också en relativt hög andel arbetstagare som arbetar obekväma arbetstider (39,1 % av arbetstagarna jämfört med 32,6 % i EU). Flera sektorer, till exempel hälso- och sjukvårdssektorn, förlitar sig i allt högre grad på arbetstagare från tredjeländer. Tredjelandsmedborgare som arbetar i lågkvalificerade arbeten ställs dock ofta inför sämre arbetsvillkor och låg arbetskvalitet i flera dimensioner: långa arbetstider, högre personalomsättning, begränsade karriärmöjligheter, begränsade rättigheter vid förlorad anställning och sämre villkor för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. Fattigdom bland förvärvsarbetande påverkar också tredjelandsmedborgare i oproportionerligt hög grad (17,3 % jämfört med 5,6 % av den inhemska befolkningen). Kapaciteten för yrkesinspektion ökade men ligger fortfarande under Internationella arbetsorganisationens (ILO) normer, och påföljderna för överträdelser är fortfarande relativt låga. Att ta itu med frågor som rör sysselsättningskvaliteten, i nära samarbete med arbetsmarknadens parter, och ytterligare främja yrkesinspektioner skulle kunna ha en positiv inverkan på personalomsättningen och den höga vakansgraden.
- (35) Mot bakgrund av de nära kopplingarna mellan euroområdet ekonomier och deras gemensamma bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion rekommenderade rådet 2026 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina planer för återhämtning och resiliens, för att genomföra 2026 års rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet. För Malta bidrar rekommendation 1 till att genomföra den första, andra och tredje rekommendationen för euroområdet, rekommendation 2 bidrar till att genomföra den fjärde rekommendationen för euroområdet, rekommendation 3 bidrar till att genomföra den femte och sjunde rekommendationen för euroområdet, rekommendation 4 bidrar till att genomföra den sjunde rekommendationen för euroområdet och rekommendation 6 bidrar till att genomföra den femte rekommendationen för euroområdet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Malta att 2026 och 2027 vidta följande åtgärder:

1. Vidta åtgärder för att kontrollera nettoutgifterna så att de överensstämmer med de maximala ökningstakter som rådet rekommenderade den 21 januari 2025 mot bakgrund av den väsentliga avvikelse som kommissionen registrerade för 2025 och räknar med för 2026 i förhållande till det rekommenderade nettoutgiftstaket. Stärka de samlade utgifterna och beredskapen på försvars- och säkerhetsområdet, i enlighet med punkt 53 i Europeiska rådets slutsatser av den 19 mars 2026, och samtidigt säkerställa skuldållbarhet och utgiftseffektivitet och gradvis anpassa budgeten för att klara strukturellt högre försvarsutgifter. Säkerställa att de åtgärder som vidtas för att mildra effekterna av de höjda energipriserna är tillfälliga och inriktade på att skydda utsatta hushåll eller tillgodose energiintensiva företags behov och bevarar incitamenten för energibesparingar och att deras finanspolitiska kostnader är förenliga med åtagandena enligt EU:s finanspolitiska ram. Ta itu med de återstående riskerna för aggressiv skatteplanering, införa en källskatt på utgående betalningar eller motsvarande defensiva åtgärder och ändra reglerna för företag som inte har sin skattehemvist i Malta. Främja sektorn för kompletterande pensioner, särskilt genom tjänstepensionssystem.
2. Säkerställa kontinuitet i de reformer och investeringar som genomförs inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Fortsätta genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen, när så är lämpligt, på grundval av omfördelningen till strategiska prioriteringar och flexibilitet som överenskommits inom ramen för halvtidsöversynen av den sammanhållningspolitiska ramen.
3. Fortsätta att stärka forskning och innovation genom att öka de offentliga investeringarna i FoU och stimulera privata FoU-investeringar genom effektiva stödsystem och starkare kopplingar mellan den akademiska världen och näringslivet. Stärka förmågan att locka till sig och behålla högutbildade arbetstagare. Öka rättsväsendets effektivitet genom att ta itu med eftersläpningen av mål och minska handläggningstiden för förfaranden.

4. Påskynda produktionen och utbyggnaden av förnybar energi och genomföra kostnadseffektiva energieffektivitetsåtgärder, även för byggnader och samtidigt förbättra energitryggheten och klimatresiliensen. Ta itu med trafikstockningar och transportutsläpp genom en balanserad och integrerad strategi, öka kollektivtrafikens effektivitet och attraktionskraft, underlätta multimodalitet och investera i infrastruktur för aktiv mobilitet, i syfte att minska bilanvändningen, samt i klimattålig transportinfrastruktur. Fasa ut subventioner till fossila bränslen som inte är tillfälliga och riktade till de mest utsatta hushållen och företagen.
5. Förbättra avfallshanteringen genom att främja återvinning och metoder för cirkulär ekonomi och samtidigt minska beroendet av deponering. Förbättra den hållbara vattenförvaltningen och vattenkvaliteten genom att stärka investeringarna i uppsamlingen och återanvändningen av vatten och samtidigt ta itu med föroreningar i ytvatten och grundvatten.
6. Stärka utbildningens kvalitet och relevans på arbetsmarknaden för att ta itu med de låga utbildningsresultaten samt den ihållande kompetensbristen och det ihållande kompetensglappet, i synnerhet inom STEM-ämnena, särskilt genom att främja elevernas grundläggande färdigheter, lärarnas grundutbildning och fortbildning samt lågutbildades inskrivning inom yrkesutbildning och vuxenutbildning. Stärka inkludering i utbildning, bland annat genom att förbättra tillgången till förskoleverksamhet och barnomsorg av hög kvalitet. Ta itu med problem med arbetskvalitet i lågkvalificerade arbeten, även för tredjelandsmedborgare, särskilt genom att stärka yrkesinspektionerna.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande
